

QUÆSTIO MEDICA,

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-sexta mensis Junii.

M. JOANNE GARBE, Doctore Medico, Præside.

An quodlibet temperamentum ut suas virtutes, sic suos habeat defectus?

I.

CORPUS hominis animæ rationalis gratiâ conditum est non modo ut diversorium, verum etiam ut organum illius insitis viribus expromendis accommodatum; at ut ipsa est omnium formarum præstantissima, ita illius corpus pulcherrimâ conformationè est adornatum, ut divinæ mentis munere fungeretur; ea rationè tria obtinuit, quæ cœteris animantibus rerum natura denegavit; Primò figuram celsam & rectam quæ in cœlum suumque conditorem se attollens cœlestes igniculos & semina divinitatis suæ testatur; Secundò, cerebrum amplissimum animæ sedem, ut permultis functionibus edendis perfectius posset inservire; Tertiò, duas manus belluis denegatas obtinuit, quibus facilè persequatur & comprehendat quæcumque anima rationalis voluerit imperare. Ex elementorum & humorum inter se confusorum mixtione & unione temperamenti ratio exurgit; at ea quod sit multiplex in diversis hominibus ex diversis actionibus nobis certò innotescit; notæ enim sunt quibus unius cujusque naturalis status potest cognosci; at ut sunt quatuor humores pro singulari singulorum in quolibet homine exuperantiâ, sic temperamentum in genere in quadruplicem differentiam

venit diſtinguendum, in ſanguineum, billioſum, pituitoſum, & melancholicum. Quodlibet autem ut ſuas virtutes, ſic ſuos habere defectus licet profiteri.

II.

MELANCHOLICUS laboris patiens eſt, res altè penetrat, inexplorata indagat, parturit aliquando inopinata, facilè diúque meditatur, ſtudiis tenacius adhæret, & longâ mentis ruminatione quæſitas invenit & digerit veritates; ſed multiplici laborat defectu, vix mediocri pollet memoriâ, ſimulachra enim ſicco cerebro non ita facilè imprimuntur, tædio non raró langueſcit, ſibi ipſi infenſus, ſolitarius, taciturnus, contemplator, tenax, avarus, geſtu, inceſſu, & voce gravis, tardior eſt in conceptibus formandis, ita uni ſpartæ addictus eſt, ut ab eâ divelli facilè non poſſit, hinc multa ſimul complecti non valet, nec ad diſciplinas omnes animum applicare, quod tamen ab homine eſſet expetendum. Si humor melancholicus in majori copiâ exuperet, tunc ille nec in gaudii opportunitate hilarior, nec in tempeſtivis amœnitatibus alacrior videtur, ſed quò fœlicius cuncta blandiuntur, eò amarior fit & triſtior, atque ubi ſemel terror invaſit cum animi abjectione ſilet & juvat rebus triſtioribus immorari, ſicque ſuâ craſſitie & frigiditate melancholia corporis & animi actionibus adverſatur.

III.

BILIOSUS alacriter rem aggreditur & citò perficit, facilè invenit, difficultati non cedit, multo igne ardet, & luce ſplendet, mordacitas hujus humoris animum vellicat, ſollicitat, & quaſi ſcintillas elicit, uno verbo igneus eſt illi vigor, cujus fœcunda vis multa & nova ex tenebris in lucem edit; ſed hûic ſua vitia non deſunt, cœco impetu fertur in præceps, corporis & animi motus ſunt celeriores & ad iram procliviores, judicio in multis peccat, multa per inadvertentiam omittit, eaquè incautum ſubterfugiunt, quæ omittenda non eſſent; cœcâ rabie corripitur, ubi ſuſceptæ res pro voto non ſuccedunt; errorum ſuorum amantior eſt, quàm ut ab iis liberari poſſit;

ſicquè ſua ſæpè turpia cerebri effluvia (quaſi flos balſami eſſet) in prætio habet ; aliorum contemptor, minimè ferendus, liberalior ſui æſtimator, in ipſâ rerum ſuperficie & cute, fatui ad inſtar ignis excurrit, non verò altè ſcrutatur, oſſa lingit, nonfrangit ut interiorem medullam guſtet, aut certè ſi frangat, non terit, non coquit, non digerit, hînc non raró immaturos & agreſtes fructus producit.

IV.

SANGUINEUS temperatior eſt, nec tanto fertur impetu quanto bilioſus, nec tanto rigore obdureſcit quanto melancholicus, mirâ facilitate muſis vacat, eodem ſemper mentis tenore incedit, non repit humi, non fertur in ardua, ſed medium tractum obtinet, facetus, ſimplex, liberalis, tædio nunquam afficitur, quia fugit omnia quæ tædium afferre poſſunt; ſi plus æquo difficultas obſiſtat ad alia ſtatim ſe convertit; ſed hæc omnia non ſunt ſine vitio, nec mediocritatem ſuperant in quâ hominem ex voto ſe ſiſtere non eſt optandum, qui non mediocriter doctus, ſed omnibus artibus & diſciplinis ediſcendis capax & ingenioſus eſſe deſideratur : ille eſt ſæpius ſenſuum illecebris deluſus, divinam auram in voluptatum fœcem immergens, ſic ad riſum, ad epulas, ad venerem proclivior, omnibus morbis à plenitudinè obnoxius.

V.

PITUITOSUS mollis, docilis eſt & facilè duci ac flecti ſe ſinit, hînc non parum ſub eximio Doctore proficere poſſet, niſi eſſet deſidioſus, ſomnolentus, iners, ſtupidus & oblivioſus; Pituita quæ in illo prædominatur frigida & humida ad omnes corporis & animi functiones eſt inepta. Ex multorum votis in quolibet homine illa eſſet melancholia expetenda, cujus frigiditatem ſuo ardore bilis accendat ; ſiccitatem pituita humore ſuo diluat; & nimium auſteritatis rigorem ſanguis lentore ſuo caſtiget : ſic illa bilis cujus nimium ardorem ſuâ frigiditate pituita imminuat, cœcum impetum ſuâ tarditate melancholia ſiſtat & nativam acrimoniam ſanguis ſuâ dulcedine leniat;

ſic illa pituita, cujus inertiam flava bilis ſuis ſtimulis excitet; melancholia verò fluiditatem ſuâ ſiccitate contineat, & ſanguis ſuo melle inſulſum ſaporem condiat; ſic ille ſanguis cujus levitatem melancholia gravitate ſuâ compenſet, & bilis ſuo impetu debiliores vires extollat; hâc ratione ex illorum votis homo prærogativas haberet, omni ſcilicet ratione imminutam humorum exuperantiam, auctamque illorum defectionem; ſed graviter falluntur, nec eſt quod illam mediocritatis humorum proportionem deſiderent, quam in hoc rerum ſtatu minimè obtinere poſſunt, illa eſt purum mentis figmentum, nec poteſt propter qualitatum & humorum prædominium conſiſtere in viventibus, in quibus tantùm illud exiſtit temperamentum, in quo major eſt perfectio quæ minus imperfectionis & defectus complectitur.

Ergo quoblibet temperamentum ut ſuas virtutes, ſic ſuos habet defectus.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Franciſcus Vezou.
M. Claudius Puylon, Academiæ Cenſor.
M. Claudius Berger.
M. Claudius Biendiſant.
M. Dominicus de Farcy, Pharmaciæ Profeſſor.
M. Henricus Mahieu.
M. Claudius Guerin.
M. Jacobus Renault.
M. Franciſcus Pijart, antiquior Scholæ Magiſter.

Proponebat Pariſiis PETRUS DE LA COUSTURE, Pariſinus Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1687.

P A R I S I I S,
Apud Franciſcum Muguet, primum Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.